

Załącznik
do Zarządzenia nr 2/2022

Dziekana Międzynarodowej Środowiskowej Szkoły Doktorskiej przy Centrum Studiów Polarnych
w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (MŚSD)
z dnia 15 kwietnia 2022 r.

Procedury
Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Międzynarodowej Środowiskowej Szkole Doktorskiej
przy Centrum Studiów Polarnych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach (MŚSD)

Wykaz stosowanych skrótów i pojęć:

MŚSD – Międzynarodowa Środowiskowa Szkoła Doktorska przy Centrum Studiów Polarnych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach;
Podmioty MŚSD – podmioty wspólnie prowadzące MŚSD, tj. Instytut Geofizyki PAN, Instytut Matematyczny PAN, Instytut Oceanologii PAN, Uniwersytet Śląski w Katowicach;
UŚ - Uniwersytet Śląski w Katowicach.
DMŚSD – Dziekan MŚSD;
RMŚSD – Rada MŚSD;
URSD – Uczelniana Rada Samorządu Doktorantów;
IPB – Indywidualny Plan Badawczy;
Regulamin MŚSD – Uchwała Senatu w sprawie określenia Regulaminu Międzynarodowej Środowiskowej Szkoły Doktorskiej przy Centrum Studiów Polarnych w Uniwersytecie Śląskim w Katowicach.

I. Monitorowanie skuteczności osiągania efektów uczenia się i sposobów weryfikacji efektów uczenia się.

1. DMŚSD w oparciu o dane z systemu USOS dokonuje analizy wyników weryfikacji efektów uczenia się, sprawdzając w szczególności czy występują sytuacje, gdy średnia ocen z danej weryfikacji efektów uczenia się w module dąży do wartości skrajnej w przypadku skali ocen od 2,0 do 5,0, lub gdy liczba ocen niezaliczonych stanowi więcej niż 50% w przypadku stosowania skali ZALICZONO, NIEZALICZONO.
2. Wyniki analizy DMŚSD przekazuje RMŚSD.
3. W przypadku nauczycieli akademickich zatrudnionych w Podmiotach MŚSD, RMŚSD przekazuje wyniki analizy kierownikom Podmiotów MŚSD lub właściwemu dziekanowi wydziału UŚ, w którym pracuje dany nauczyciel, którzy podejmują wobec pracowników działania przewidziane procedurami wewnętrznymi.
4. RMŚSD monitoruje osiągnięcia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji poprzez coroczną kontrolę sprawozdań doktorantów z realizacji IPB zgodnie z Regulaminem MŚSD.

II. Doroczne spotkanie nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w MŚSD poświęcone jakości kształcenia i opieki merytorycznej.

1. Co najmniej raz w roku akademickim DMŚSD zaprasza pracowników realizujących zajęcia dydaktyczne w MŚSD oraz promotorów i promotorów pomocniczych na spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia i opieki merytorycznej.
2. Do udziału w spotkaniu zaprasza się przedstawicieli URSD.

3. Podczas spotkania dyskutowane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia i opieki merytorycznej w MŚSD.
4. Spotkanie może odbyć się w formie bezpośredniej, zdalnej, z użyciem środków komunikacji elektronicznej wykorzystywanych w UŚ, zapewniających możliwość udziału w dyskusji wszystkim uczestnikom spotkania, lub hybrydowej łączącej elementy spotkania bezpośredniego ze zdalnym.
5. Wskazany przez DMŚSD pracownik MŚSD sporządza notatkę ze spotkania zawierającą najważniejsze wnioski, które mogą zostać wykorzystane do doskonalenia programu kształcenia i przekazuje ją DMŚSD i RMŚSD.

III. Doroczne spotkanie z doktorantami MŚSD poświęcone jakości kształcenia i opieki merytorycznej.

1. Co najmniej raz w roku akademickim, DMŚSD zaprasza doktorantów MŚSD na spotkanie poświęcone jakości prowadzonego kształcenia i opieki merytorycznej.
2. Do udziału w spotkaniu zaprasza się przedstawicieli URSD.
3. Podczas spotkania dyskutowane są wszystkie sprawy istotne dla kształcenia i dla opieki merytorycznej w MŚSD.
4. Spotkanie może odbyć się w formie bezpośredniej, zdalnej, z użyciem środków komunikacji elektronicznej wykorzystywanych w UŚ, zapewniających możliwość udziału w dyskusji wszystkim uczestnikom spotkania, lub hybrydowej łączącej elementy spotkania bezpośredniego ze zdalnym.
5. Wskazany przez DMŚSD pracownik MŚSD sporządza notatkę ze spotkania zawierającą najważniejsze wnioski, które mogą zostać wykorzystane do doskonalenia programu kształcenia oraz modelu opieki merytorycznej i przekazuje ją DMŚSD i RMŚSD.

IV. Doskonalenie programu kształcenia.

1. Za przygotowanie propozycji doskonalących program kształcenia odpowiedzialny jest DMŚSD. Przy przygotowywaniu propozycji doskonalenia programu kształcenia bierze się pod uwagę w szczególności:
 - a. informacje o zmianach w przepisach prawa;
 - b. konieczność realizacji celów określonych w strategiach rozwoju Podmiotów MŚSD;
 - c. informacje o działaniach wiodących ośrodków krajowych i zagranicznych w zakresie kształcenia doktorantów;
 - d. informacje o skuteczności osiągania efektów uczenia się pozyskane podczas jej monitorowania;
 - e. informacje od doktorantów, nauczycieli akademickich i promotorów, w szczególności przekazane podczas spotkań poświęconych kształceniu i opiece merytorycznej w MŚSD oraz w ankietach ewaluacyjnych.
2. Propozycje doskonalenia programu kształcenia opiniowane są przez RMŚSD i URSD, a następnie przedstawiane przez DMŚSD Senatowi UŚ.

V. Zapewnianie jakości pracy kadry dydaktycznej i opieki merytorycznej.

Ankieta oceny pracy nauczyciela akademickiego i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne w MŚSD.

1. Badania ankietowe pracy nauczyciela akademickiego i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne w MŚSD przeprowadza się w sposób określony w Zarządzeniu nr 3 Rektora Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach z dnia 14 stycznia 2022 r. w sprawie ankiety oceny pracy dydaktycznej nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na

Uniwersytecie Śląskim w Katowicach oraz ankiety dla osób prowadzących zajęcia dydaktyczne na temat współpracy z daną grupą zajęciową.

2. DMŚSD dokonuje analizy indywidualnych wyników ankiety w odniesieniu do modułów dydaktycznych realizowanych w MŚSD. Z osobami, które otrzymały wyniki istotnie niższe niż średnia UŚ, DMŚSD przeprowadza rozmowy w celu wyjaśnienia sytuacji.

Hospitacje doskonalące warsztat dydaktyczny

3. DMŚSD może zarządzić przeprowadzenie hospitacji kontrolujących warsztat dydaktyczny osoby prowadzącej zajęcia dydaktyczne w MŚSD, w szczególności:
 - a. gdy osoba ta otrzymała istotnie niższe od średniej UŚ wyniki w ankiecie oceny pracy nauczyciela akademickiego w zakresie modułów prowadzonych w MŚSD;
 - b. gdy z innych źródeł (w szczególności z odpowiedzi doktorantów na pytania otwarte w ankiecie oceny pracy nauczyciela akademickiego, ze spotkań z doktorantami dotyczących jakości kształcenia oraz z indywidualnych kontaktów z doktorantami) powziął informacje o możliwym występowaniu istotnych nieprawidłowości w realizacji procesu kształcenia przez daną osobę.
4. Hospitacje przeprowadzane są przez DMŚSD lub wyznaczoną przez niego osobę posiadającą tytuł profesora lub stopień doktora habilitowanego, zatrudnioną w Podmiotach MŚSD.
5. Osoba przeprowadzająca hospitacje sporządza z nich sprawozdanie, które zostaje przekazane do wiadomości hospitowanego nauczyciela akademickiego, DMŚSD, RMŚSD oraz kierownika Podmiotu MŚSD, w którym zatrudniony jest hospitowany nauczyciel akademicki lub odpowiedniego dziekana UŚ.
6. DMŚSD, kierownik Podmiotu MŚSD w którym zatrudniony jest hospitowany nauczyciel akademicki lub odpowiedni dziekan UŚ przeprowadza rozmowy w celu wyjaśnienia sytuacji z osobami, które zostały ocenione negatywnie podczas hospitacji.

Zaplecze kadrowe MŚSD.

7. RMŚSD prowadzi monitoring stanu kadrowego MŚSD w zakresie posiadania przez promotorów i promotorów pomocniczych, koordynatorów modułów oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w MŚSD odpowiedniego dorobku naukowego i dydaktycznego lub odpowiedniego doświadczenia zawodowego zdobytego poza uczelnią, związanego z pełnioną funkcją lub prowadzonymi zajęciami.
8. RMŚSD raz w roku w trakcie posiedzenia przeprowadza dyskusję na temat stanu kadrowego MŚSD. Wnioski z dyskusji zostają ujęte w protokole z posiedzenia.
9. Wnioski w sprawie zaplecza kadrowego DMŚSD bierze pod uwagę w organizacji kształcenia w MŚSD.

VI. Infrastruktura i zasoby dydaktyczne

Infrastruktura dydaktyczna i naukowa służąca realizacji procesu kształcenia

1. Raz do roku, w trakcie posiedzenia, RMŚSD przeprowadza dyskusję dotyczącą infrastruktury oraz zasobów dydaktycznych i badawczych (w tym postulatów zgłoszonych przez pracowników i doktorantów), przede wszystkim w zakresie:
 - a. stanu, nowoczesności i kompleksowości bazy dydaktycznej i naukowej służącej realizacji procesu kształcenia oraz realizacji badań naukowych;
 - b. dostępu do technologii informacyjno-komunikacyjnej (w tym Internetu a także platformy e-learningowej, w przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie z wykorzystaniem metod i

- technik kształcenia na odległość) oraz stopnia jej wykorzystania w procesie kształcenia oraz w badaniach i komunikacji naukowej;
- c. udogodnień w zakresie infrastruktury i wyposażenia dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych;
 - d. dostępności infrastruktury, w tym aparatury i materiałów dydaktycznych, w celu wykonywania przez doktorantów zadań wynikających z programu kształcenia i IPB.
2. Wnioski z dyskusji zawierające postulaty zmian w zakresie infrastruktury dydaktycznej i naukowej służącej realizacji procesu kształcenia i badań naukowych zostają przekazane przez DMŚD kierownikom Podmiotów MŚSD w sprawozdaniu rocznym z działalności MŚSD.
 3. Kierownicy Podmiotów MŚSD uwzględniają informacje przekazane przez DMŚSD przy podejmowaniu decyzji o inwestycjach infrastrukturalnych.

Zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne

4. Raz do roku, w trakcie posiedzenia, RMŚSD przeprowadza dyskusję dotyczącą zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych, przede wszystkim w zakresie dostępu do aktualnych zasobów informacji naukowej w formie tradycyjnej i elektronicznej, o zasięgu międzynarodowym oraz zakresie dostosowanym do prowadzonych badań (w tym dotyczącą postulatów zgłoszonych przez pracowników i doktorantów).
5. Wnioski z dyskusji zawierające m.in. postulaty w zakresie zasobów bibliotecznych, informacyjnych i edukacyjnych zostają przekazane przez DMŚD kierownikom Podmiotów MŚSD w sprawozdaniu rocznym z działalności MŚSD.
6. Kierownicy Podmiotów MŚSD uwzględniają informacje przekazane przez DMŚSD przy podejmowaniu decyzji o inwestycjach w zasoby informacyjne, edukacyjne oraz biblioteczne.

VII. Wsparcie doktorantów w procesie uczenia się i prowadzenia badań

Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności doktorantów

1. Wspieranie krajowej i międzynarodowej mobilności doktorantów koordynuje DMŚSD we współpracy z administracją MŚSD i Podmiotów MŚSD.
2. Podczas organizowanych spotkań z doktorantami poświęconych kształceniu i opiece merytorycznej porusza się kwestie adekwatności prowadzonych działań w zakresie wsparcia mobilności do ich potrzeb, a ewentualne wnioski DMŚSD przekazuje RMŚSD.

Wspieranie prowadzenia badań oraz publikowania lub prezentacji ich wyników, jak również uczestniczenia w różnych formach komunikacji naukowej.

3. Wspieranie prowadzenia badań doktorantów odbywa się w szczególności na następujących płaszczyznach:
 - a. poprzez opiekę promotorów i promotorów pomocniczych nad realizacją przez doktorantów IPB;
 - b. działania instytucjonalne Podmiotów MŚSD w zakresie wsparcia finansowego i organizacyjnego badań naukowych;
 - c. wsparcie odpowiednich jednostek w Podmiotach MŚSD dla działań doktorantów zmierzających do pozyskania środków zewnętrznych na badania naukowe oraz wsparcie administracyjne i organizacyjne w zakresie realizacji projektów naukowych;
 - d. udostępnienie przez Podmioty MŚSD urządzeń i aparatury badawczej będącej w ich dyspozycji na potrzeby prowadzenia badań naukowych na zasadach opisanych wewnętrznymi regulaminami Podmiotów MŚSD.

4. Podczas organizowanych spotkań z doktorantami poświęconych kształceniu i opiece merytorycznej, porusza się kwestie adekwatności wsparcia prowadzenia badań do ich potrzeb, a ewentualne wnioski DMŚSD przekazuje RMŚSD.

Motywowanie doktorantów do osiągnięć w zakresie prowadzonych badań i kształcenia się.

5. Podstawową formą motywowania doktorantów do osiągnięć w zakresie prowadzonych badań i kształcenia się, jest konkurs na zwiększenie stypendium doktoranckiego dla doktorantów szkół doktorskich w UŚ.
6. Doktoranci mogą brać udział w konkursie wyróżnień JM Rektora Uniwersytetu Śląskiego i innych inicjatywach motywujących do osiągnięć w zakresie prowadzonych badań i kształcenia, organizowanych w Podmiotach MŚSD zgodnie z odrębnymi regulaminami.

Rozstrzyganie skarg i rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez doktorantów.

7. Za rozstrzyganie skarg i rozpatrywanie wniosków zgłaszanych przez doktorantów odpowiedzialny jest DMŚSD oraz inne upoważnione osoby, którzy działają w oparciu o przepisy Regulaminu MŚSD i innych aktów prawa Podmiotów MŚSD oraz powszechnie obowiązującego, właściwe dla danej sprawy.
8. Od decyzji lub rozstrzygnięć osób, o których mowa w pkt 7 doktorantom przysługuje odwołanie do Rektora UŚ.
9. Doktoranci mają również prawo do korzystania z pomocy oferowanej przez organy Podmiotów MŚSD, w szczególności przez Rzecznika Praw Studenta i Doktoranta UŚ.
10. Podczas organizowanych spotkań z doktorantami poświęconych kształceniu i opiece merytorycznej, porusza się kwestie rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków, a ewentualne wnioski DMŚSD przekazuje RMŚSD.

Monitorowanie obsługi administracyjnej doktorantów.

11. Za zapewnianie właściwej obsługi administracyjnej doktorantów odpowiedzialny jest DMŚSD we współpracy z odpowiednimi pracownikami administracyjnymi MŚSD i Podmiotów MŚSD.
12. Raz do roku w trakcie posiedzenia RMŚSD przeprowadza dyskusję dotyczącą obsługi administracyjnej doktorantów, w której uwzględnia informacje przekazane przez doktorantów, w szczególności przekazane podczas organizowanych spotkań poświęconych kształceniu i opiece merytorycznej oraz informacje pochodzące z bieżącego monitoringu działalności obsługi administracyjnej.
13. DMŚSD uwzględnia wyniki dyskusji dotyczącej obsługi administracyjnej doktorantów przy podejmowaniu decyzji dotyczących doskonalenia obsługi administracyjnej oraz przekazuje rekomendacje w sprawach kadrowych kierownikom Podmiotów MŚSD.

VIII. Publikowanie informacji.

1. Na stronie internetowej MŚSD zamieszcza się:
 - a. zarządzenie DMŚSD wprowadzające Procedury Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia;
 - b. informacje o osobie pełniącej funkcję DMŚSD, osobach wchodzących w skład RMŚSD oraz pracownikach MŚSD;
 - c. Regulamin MŚSD;
 - d. informacje dotyczące programu i organizacji kształcenia.

2. Statystyczne zbiorcze opracowanie wyników ankiety oceny pracy nauczyciela akademickiego podawane jest do wiadomości społeczności akademickiej UŚ przez Dział Jakości i Analiz Strategicznych. Opracowanie to nie może naruszać przepisów o ochronie danych osobowych.
3. Prace etapowe doktorantów (kolokwia, egzaminy pisemne, prace zaliczeniowe etc.) są przechowywane przez nauczycieli akademickich przeprowadzających daną weryfikację efektów uczenia się do końca roku akademickiego następującego po roku akademickim, w którym została przeprowadzona dana weryfikacja. Doktoranci mają prawo wglądu do swoich prac etapowych.

IX. Doskonalenie Procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w MŚSD.

1. Raz w roku na posiedzeniu RMŚSD odbywa się dyskusja nt. działania Procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w MŚSD i ewentualnych sposobów ich udoskonalenia.
2. Przy opracowywaniu propozycji zmian uwzględnia się w szczególności:
 - a. doświadczenia praktyczne z funkcjonowania Procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w MŚSD;
 - b. zmiany w przepisach prawa;
 - c. informacje przekazane przez nauczycieli akademickich i doktorantów, w szczególności podczas organizowanych spotkań poświęconych kształceniu i opiece merytorycznej.
3. DMŚSD poddaje projekt zmian Procedur Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w MŚSD do zaopiniowania RMŚSD.

X. Ocena jakości kształcenia w MŚSD w roku akademickim.

1. Po zakończeniu roku akademickiego DMŚSD przygotowuje sprawozdanie z działalności MŚSD uwzględniające raport z oceny własnej MŚSD w zakresie jakości kształcenia w roku akademickim i przedstawia go na posiedzeniu RMŚSD.
2. Sprawozdanie DMŚSD z działalności MŚSD przekazywane jest do kierowników Podmiotów MŚSD.